

Επισκέψεις στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αθηνών – Τμήμα Ασύλου (Πέτρου Ράλλη 24)

Σε συνέχεια της Ειδικής Έκθεσης που εκπονήθηκε τον Φεβρουάριο του 2007 σχετικά με θέματα προστασίας προσώπων που ζητούν πολιτικό άσυλο στην Ελλάδα και προκειμένου η Αρχή μας να παρακολουθήσει συστηματικά τον τρόπο εφαρμογής και ερμηνείας των ανωτέρω θεμάτων, κλιμάκιο του Συνηγόρου του Πολίτη, αποτελούμενο από τους ειδικούς επιστήμονες του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ευαγγελία Μαρκάκη και Μαρία Βουτσίνου, πραγματοποίησε διαδοχικές επισκέψεις στις 9/5/2007 και 19/6/07 στη Δ/ση Αλλοδαπών Αθηνών. Κατά την πρώτη επίσκεψη είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με τον υποδιευθυντή της Διεύθυνσης κο Προβόπουλο, τον Δ/ντή του Τμήματος Ασφαλείας κο Φέστα καθώς και με τον Δ/ντη του Τμήματος Ασύλου κο Γαβρά, ενώ κατά τη δεύτερη επίσκεψη οι ειδικοί επιστήμονες της Αρχής παρακολούθησαν την διαδικασία διεξαγωγής των συνεντεύξεων των αιτούντων στο Τμήμα Ασύλου.

Οι θεματικές που συζητήθηκαν αναλυτικότερα είχαν ως εξής:

I. Πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου

Από τον Σεπτέμβριο του 2006 οπότε και αυξήθηκε το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος Ασύλου έχει γίνει προσπάθεια ομαλοποίησης της κατάστασης, που είχε δημιουργηθεί λόγω του μεγάλου όγκου αιτημάτων και της μέχρι τότε διαχείρισής του (επιλεκτική παραλαβή αιτημάτων – χορήγηση υπηρεσιακών σημειωμάτων με συνεχείς ανανεώσεις ραντεβού για την παραλαβή αιτήματος ασύλου, προβλήματα στη διαδικασία διεξαγωγής των συνεντεύξεων των αιτούντων κλπ).

Σήμερα πλέον τα αιτήματα παραλαμβάνονται αυθημερόν. Συγκεκριμένα από τις 6.30-8.15πμ. ανοίγει η υποδοχή στην σκοπιά στην είσοδο, όπου έχει δημιουργηθεί ειδικός διάδρομος για την τήρηση της σειράς προτεραιότητας και καταγράφονται τα στοιχεία των ενδιαφερομένων στον υπολογιστή. (Μέσος όρος ατόμων που μας αναφέρθηκε ότι αναμένουν καθημερινά για την διαδικασία είναι περίπου 100-120). Από τις 8.30πμ-1.00 μ.μ. με βάση τη λίστα καταγεγραμμένων από την υποδοχή- οι αιτούντες άσυλο καλούνται για συνέντευξη και στη συνέχεια για δακτυλοσκόπηση.

Στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι εκτός από την εξέταση των καθημερινών αιτημάτων ασύλου γίνεται παράλληλα προσπάθεια εξέτασης και διεκπεραίωσης των περίπου 35.000 εκκρεμών (από το 2002 έως τον Σεπτέμβριο του 2006) αιτημάτων ασύλου

II. Χορήγηση & Ανανέωση «Ειδικού Δελτίου Αιτήσαντος Άσυλο»

Μετά την υποβολή του αιτήματος, οι ενδιαφερόμενοι επανέρχονται στην υπηρεσία μετά από 35 ημέρες μετά από καθορισμένο ραντεβού (πάντοτε ημέρα Σάββατο) για την παραλαβή του Ειδικού Δελτίου Αιτήσαντος Άσυλο (ροζ κάρτα) (Αναφέρθηκε ότι παραδίδονται περίπου 500 «δελτία» εβδομαδιαίως). Σε περίπτωση, που έχει ήδη εκδοθεί απορριπτική απόφαση

ασύλου σε α' βαθμό, ο αλλοδαπός ενημερώνεται για το δικαίωμα προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης και για την προβλεπόμενη από το νόμο προθεσμία για την άσκησή της. Όπως ενημερωθήκαμε οι αλλοδαποί καλούνται να υποβάλουν την σχετική προσφυγή αυθημερόν. Σύμφωνα με την ενημέρωση, που είχαμε ο αιτών άσυλο αλλοδαπός δεν παραλαμβάνει το ειδικό δελτίο μόνο στις περιπτώσεις, που έχει εκδοθεί απορριπτική απόφαση σε β' βαθμό ή απόφαση διακοπής εξέτασης αιτήματος του .

III. Ταχύρρυθμη – Κανονική Διαδικασία Εξέτασης Αιτήματος

Από το Τμήμα Ασύλου πραγματοποιείται ήδη η επί της ουσίας άμεση διεκπεραίωση αιτημάτων ασύλου με άμεση συνέντευξη και λήψη αποφάσεων κατ'αρχήν σε α' βαθμό, ούτως ώστε να αποτρέπονται καταχρηστικά αιτήματα. Μας έγινε γνωστό ότι εφαρμόζεται ως επί τω πλείστον η ταχύρρυθμη διαδικασία. Η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εξέτασης του αιτήματος ασύλου με την ως άνω διαδικασία, γίνεται κατά την εξέταση του αιτήματος σε α' βαθμό, εφόσον από τη συνέντευξη διαπιστωθεί ότι το αίτημα είναι προδήλως αβάσιμο ή στις περιπτώσεις που ο αιτών προέρχεται από τρίτη ασφαλή χώρα και γίνεται η σχετική εισήγηση προς το αρμόδιο Τμήμα Ασύλου του ΥΠ.ΔΗ.Τ. Ο μέσος χρόνος έκδοσης απόφασης σε α' βαθμό είναι περίπου 35 ημέρες. Σε περίπτωση που η απόφαση είναι απορριπτική ο αιτών παραλαμβάνει τη ροζ κάρτα, την απόφαση και συνήθως υποβάλει αυθημερόν την προσφυγή κατά της ως άνω απόφασης. Σε συνέχεια κοινοποιείται μέσω του Τμήματος Ασύλου η σχετική κλήση για την συνέντευξη και την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στην αρμόδια Επιτροπή στο πλαίσιο της εξέτασης του αιτήματός του σε β' βαθμό. Ομοίως και η επίδοση της απόφασης του κρίνοντος σε β' βαθμό όργανο γίνεται με επιμέλεια του Τμήματος Ασύλου της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών.

IV. Συνεντεύξεις

Από τον Σεπτέμβριο του 2006 αυξήθηκε τόσο το αστυνομικό προσωπικό του Τμήματος ασύλου, (περίπου 75 άτομα) όσο και οι συνεργαζόμενοι διερμηνείς (22 διερμηνείς). Οι συνεντεύξεις διεξάγονται την ίδια μέρα με την υποβολή του αιτήματος ασύλου από τους ενδιαφερομένους αλλοδαπούς. Λειτουργούν παράλληλα περίπου 10 «σημεία» συνέντευξης, όπου αρμόδιος αξιωματικός του Τμήματος Ασύλου συντάσσει (ηλεκτρονικά πλέον) την Έκθεση προφορικής εξέτασης ασύλου. Καθημερινά από τις 8.30πμ-1.30μμ λαμβάνονται περίπου 100-120 συνεντεύξεις με μέσο χρόνο διάρκειας περίπου 20-30 λεπτά.

Στις συνεντεύξεις που λαμβάνουν χώρα, από το δείγμα που είχαμε κατά την ημέρα της επίσκεψής μας, διαπιστώσαμε ότι ενώ τηρούνται οι τύποι (γίνονται οι ερωτήσεις για τους λόγους φυγής από τη χώρα, την διαδρομή που ακολουθήθηκε από τον αιτούντα κλπ), πολλές φορές δεν είναι σίγουρο ότι διασφαλίζουν την σε βάθος διερεύνηση των λόγων προκειμένου να διαπιστωθεί από το κρίνον όργανο, αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα ή το δικαίωμα διαμονής του για

ανθρωπιστικούς λόγους. Παράγοντες που επηρεάζουν την επί της ουσίας λήψη συνέντευξης θεωρούμε ότι είναι η κατάρτιση, η εξειδίκευση και η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων υπαλλήλων του τμήματος ασύλου, η επάρκεια του εκάστοτε διερμηνέα να μπορέσει να μεταφέρει τις απαντήσεις του αιτούντος, καθώς και ο σχετικά περιορισμένος χρόνος, που αναλογεί σε κάθε αιτούντα δεδομένου του μεγάλου αριθμού (100-120) συνεντεύξεων, που πραγματοποιούνται καθημερινά.

Τέλος, στο σημείο αυτό θα θέλαμε να επισημάνουμε την έλλειψη -μέχρι και σήμερα- ενημερωτικού φυλλαδίου σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης αιτήματος ασύλου σε γλώσσα που να κατανοεί ο ενδιαφερόμενος.

V. Παραιτήσεις

Σε σχέση με τα προβλήματα που είχαν εντοπιστεί λόγω της παραίτησης από τη διαδικασία ασύλου με σκοπό τη νομιμοποίηση βάσει του νέου μεταναστευτικού νόμου 3386/2005 - και κατόπιν του πορίσματος της Αρχής μας - το Υ.Δ.Τ ανταποκρινόμενο στις προτάσεις του ΣτΠ λαμβάνει εκ νέου τα αιτήματα ασύλου των ενδιαφερομένων που εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία. Έτσι, όπως μας αναφέρθηκε λαμβάνουν εκ νέου συνέντευξη (ή αν είχε γίνει η συνέντευξη ενεργοποιείται το αίτημα στο στάδιο το οποίο βρισκόταν) και χορηγείται το Ειδικό Δελτίο αιτήσαντος Άσυλο, όπως περιγράψαμε παραπάνω.